

## THE ROLE OF ZOOPLANKTON IN NUTRITION OF PELED YEARLINGS

O. Tarasova, A. Zakharenko

There was studied qualitative and quantitative composition of zooplankton in growing pond of the fish enterprise "Okonsk". There was also studied the nutrition spectrum of peled fingerlings.

УДК 639.215.4: 597.2/5

## ОСОБЛИВОСТІ ЖИВЛЕННЯ ЛЯЦА У ПЕРЕДНЕРЕСТОВИЙ ПЕРІОД У ПОНИЗЗІ ПІВДЕННОГО БУГУ І БУЗЬКОМУ ЛИМАНІ

І.А. Лобанов, Ю.В. Пилипенко, В.О. Корнієнко

Херсонський державний аграрний університет, м. Херсон

Наведено особливості живлення ляща у переднерестовий період у пониззі Південного Бугу і Бузькому лимані

Інформація стосовно особливостей живлення риб має першорядне значення при проведенні іхтіологічних досліджень. Живлення ляща у різних водоймах досліджувалось численними вченими-іхтіологами, що дало змогу накопичити достатню інформацію з цього питання [1, 2, 4, 6, 8]. Проте матеріали щодо особливостей його живлення в умовах Дніпровсько-Бузької естуарної системи, які наводяться у фахових літературних джерелах, досить застарілі. Це змусило провести спеціальні дослідження, спрямовані на визначення якісного складу їжі та оцінку інтенсивності живлення ляща у переднерестовий період у пониззі Південного Бугу і Бузькому лимані.

### МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Дослідження вмісту травного тракту проводили у переднерестовий період (березень-травень) методом індивідуального аналізу [3, 5, 7]. Відібрану рибу з промислових знарядь лову (ставні сітки з кроком вічка від 80 до 100 мм) розтинали від анального отвору до міжзябрової щілини, вилучали кишечник шляхом відрізання його від стравоходу до анального отвору і переносили на марлеву серветку. Кишкові тракти у польових умовах фіксували 4%-м розчином формаліну. Камеральну якісну

та кількісну обробку проб проводили в проблемній науково-дослідній лабораторії рибогосподарсько-екологічного факультету Херсонського ДАУ.

### РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Раціон ляща певним чином змінюється як під впливом стану кормової бази водойми та її доступності, так і під впливом відповідних екологічних факторів.

У весняний період статевозрілі особи ляща у харчуванні віддають перевагу висококалорійним харчовим організмам придонного та донного походження. У процесі досліджень визначено, що звичайними в харчовій грудці нерестового стада ляща ( $n = 104$  екз.), який був представлений чотирма віковими групами (чотири- і семирічки) при малій довжині тіла від 23,5 до 48,5 см і масою від 850 до 1910 г, були придонні форми ракоподібних (*Mizidae*, *Gammaridae*), дрібні молюски (переважно роду *Dreissena*) та детрит. У квітні до раціону додалися личинки комах (*Chironomidae*), у березні спектр живлення поповнився поліхетами (*Polychaetae*). У харчовій грудці періодично зустрічаються залишки водної рослинності, які виступають як супутні кормові компоненти.

Живлення ляща у переднерестовий період змінювалось не лише за якісним, а й кількісним складом, що наочно ілюструють наведені нижче діаграми (рисунки).

Найбільше значення в живленні ляща в березні займали ракоподібні — мізиди та гаммаруси, які становили 36,2 та 27,6% складу харчової грудки, відповідно. Наявність молюсків та детриту відмічена меншою кількістю, їх частки в спектрі живлення були відповідно 17,1 та 19,1%.

У квітні якісний та кількісний розподіл компонентів живлення дещо змінився: основу харчового раціону формували ракоподібні (мізиди — 29,3%, гаммаріди — 22,6%), другорядне значення відігравали молюски (16,6%) та детритні маси (15,3%), додатково їжею слугували личинки комах (9,7%) та водна рослинність (6,5%).

У травні кількісне співвідношення кормових компонентів та їх якісний склад істотно відрізнялися порівняно із попередніми місяцями спостережень. За умов домінування у харчовому спектрі мізид (31,2%) зростає частка личинок комах (18,6%), другорядне значення почали відігравати гаммаріди (16,5%) та детрит (13,3%), додатково їжею були молюски (7,6%), водна рослинність (7,5%) та поліхети (5,3%).

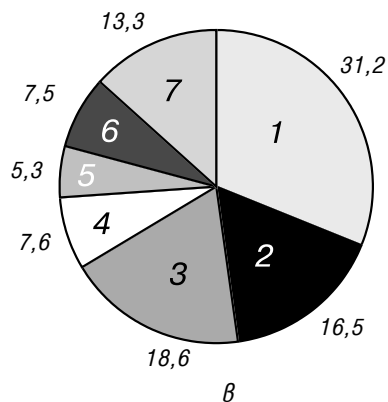
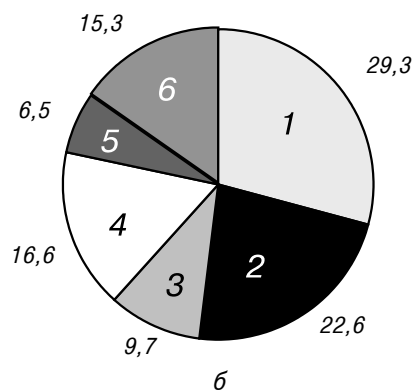
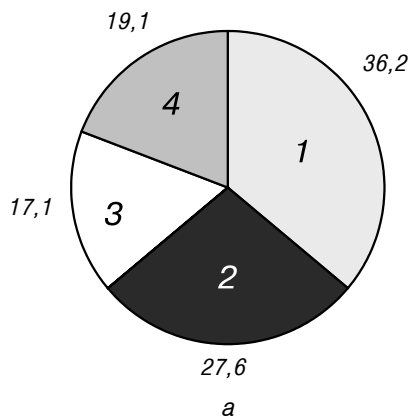
Інтенсивність живлення ляща протягом усього періоду спостережень була досить високою, загальні середньомісячні індекси наповнення кишечника становили: у березні — 102,6, у квітні — 165,3, у травні — 186,5‰.

Забезпеченість статевозрілих особин ляща кормовими об'єктами в районах відбору проб була досить високою, на користь чого свідчить відповідна наповненість усіх відділів травного тракту, яка за шкалою Лебедева становила 4–5 балів.

## ВИСНОВКИ

Склад живлення ляща пониззя Південного Бугу та Бузького лиману в березні–травні 2008 р. складався з семи груп кормових об'єктів: мізиди, гаммаріди, личинки комах, молюски, поліхети, рослинні частки, детрит.

Основу харчової грудки в березні–квітні становили мізиди та гаммаріди, в



Склад живлення ляща в пониззі П. Бугу та Бузькому лимані, %:

**а (березень):** 1 — мізиди; 2 — гаммаріди; 3 — молюски; 4 — детрит

**б (квітень):** 1 — мізиди; 2 — гаммаріди; 3 — личинки комах; 4 — молюски; 5 — рослинні частки; 6 — детрит

**в (травень):** 1 — мізиди; 2 — гаммаріди; 3 — личинки комах; 4 — молюски; 5 — поліхети; 6 — рослинні частки; 7 — детрит

травні — мізиди та личинки комах, друго-  
рядне значення відігравали молюски.

Інтенсивність живлення ляща про-  
тягом усього періоду спостережень була

досить високою, загальні середньомісячні  
індекси наповнення кишечників станови-  
ли: у березні — 102,6, у квітні — 165,3,  
у травні — 186,5<sup>0</sup>/<sub>1000</sub>.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Амброз А.И. Рыбы Днепра, Южного Буга и Днепроовско-Бугского лимана. — К.: Изд-во АН УССР, 1956. — 404 с.
2. Бельй Н.Д. Биология и разведение леща. — К.: Изд-во АН УССР, 1976. — 75 с.
3. Боруцкий Е.В. Методическое пособие по изучению питания и пищевых отношений рыб в естественных условиях. — М.: Наука, 1974. — 254 с.
4. Великохатко Ф.Д. Материалы к познанию леща из р. Днепр // Зоолог. журнал. — 1958. — № 12. — Вып. 1. — С. 101–119.
5. Мельничук Г.Л. Методические рекомендации по применению современных методов изучения питания рыб и расчета рыбной продукции по кормовой базе в естественных водоемах. — Л., 1982. — 28 с.
6. Орлова Л.В. Влияние зарегулированного стока и других антропогенных факторов на биологию и промысел леща в Днестровском лимане // Тр. ВНИРО. — 1976. — Вып. 2. — С. 59–74.
7. Правдин И.Ф. Руководство по изучению рыб. — М.: Пищевая пром-ть, 1966. — 376 с.
8. Пробатов С.Н. Лещ как промысловый объект в Каховском водохранилище // Рыбное хозяйство. — К., 1973. — Вып. 17. — С. 101–105.

### ОСОБЕННОСТИ ПИТАНИЯ ЛЕЩА В ПРЕДНЕРЕСТОВЫЙ ПЕРИОД В НИЗОВЬЯХ ЮЖНОГО БУГА И БУГСКОГО ЛИМАНА

*И.А. Лобанов, Ю.В. Пилипенко, В.А. Корниенко*

Приведены особенности питания леща в преднерестовый период в низовьях Южного Буга и Бугском лимане.

### THE PECULIARITIES OF BREAM'S-FEEDING IN PRE-SPAWNING PERIOD IN THE LOWER SOUTHERN BUG AND BUG'S DROWNED-RIVER

*I. Lobanov, Yu. Philipenko, V. Kornienko*

The materials, which characteristics the peculiarities of bream's-feeding on match — may, are shown, the main food objects and intensity of feeding during the pre-spawning period are defined.